

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.2.18.
COM(2026) 39 final

2022/0344 (COD)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelv, a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK irányelv és a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról szóló 2008/105/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelv, a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK irányelv és a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról szóló 2008/105/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról

1. ELŐZMÉNYEK

A javaslat Európai Parlament, illetve Tanács számára történő megküldésének időpontja 2022. október 22.
(COM(2022) 0540 final – 2022/0344 (COD) dokumentum):

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének időpontja: 2023. február 22.

Az Európai Parlament álláspontjának időpontja (első olvasat): 2024. április 22.

A módosított javaslat megküldésének időpontja: tárgytalan.

A Tanács álláspontja elfogadásának időpontja: 2026. január 26.

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

Az uniós vízpolitika átfogó célkitűzésére figyelemmel a javaslat célja a következő volt:

- az uniós polgárok és a természetes ökoszisztémák védelmének fokozása további szennyező anyagokat és kapcsolódó, a felszín alatti és felszíni víztestekben egyaránt betartandó környezetminőségi előírásokat vonva be a szabályozásba;
- a jogszabályok hatékonyságának növelése és a velük járó adminisztratív terhek csökkentése annak érdekében, hogy az EU gyorsabban tudjon reagálni a felmerülő kockázatokra.

3. A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁVAL KAPCSOLATOS MEGJEGYZÉSEK

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja teljes mértékben tükrözi az Európai Parlament és a Tanács között 2025. szeptember 23-án létrejött politikai megállapodást. A Bizottság támogatja ezt a megállapodást, amelynek főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük.

a) A szennyező anyagok felülvizsgált jegyzéke és a kapcsolódó minőségi előírások

A bizottsági javaslat lényegét illetően a politikai megállapodás érvényben hagyja a Bizottság által javasolt módosítások többségét. A társjogalkotók ugyanakkor megállapodtak néhány jelentős változtatásról:

- **Két további anyag új kategóriába sorolása** (*atrazin és triklórbenzol*), a bizottsági javaslat szerint a jegyzékből törlendő négy elsőbbségi anyagon felül. A *triklórbenzol*

használatára jelentős korlátozások vonatkoznak, és a legfrissebb adatok szerint az csökkenő tendenciát mutat, míg az *atrazin* 2004 óta be van tiltva az EU-ban. Ezek az anyagok ezért átkerülnek a 2008/105/EK irányelv I. mellékletében foglalt, a felszíni vizeket szennyező anyagokat (az egész EU-ra nézve aggodalomra okot adó anyagokat) tartalmazó jegyzékből a II. mellékletbe (nemzeti szinten aggodalomra okot adó anyagok). Következésképpen a határértékeket csak azokban a tagállamokban kell monitorozni és betartani, ahol az adott anyag továbbra is aggodalomra ad okot.

- **Egy későbbi felülvizsgálati időpont kitűzése** a komplex anyagcsaládok – például gyógyszeripari termékek, peszticidek, biszfenolok és PFA-anyagok – külön és/vagy együttes összegére vonatkozó minőségi előírások meghatározása tárgyában, illetve a Bizottság megbízása azzal, hogy a következő jogalkotási felülvizsgálatig kezdeményezzen további módszertani munkát a megfelelő monitoringmódszerek és a minőségi előírások meghatározásának koncepciója tekintetében.
- **Gyógyszeripari anyagok a felszín alatti vizekben:** A Bizottság által javasolt, az „összes gyógyszeripari anyagra” vonatkozó minőségi előírás helyett egységes minőségi előírás kerül meghatározásra a felszín alatti vizekben található minden egyes, nemzeti szinten aggodalomra okot adó anyagra vonatkozóan. A tagállamoknak azonban szigorúbb előírásokat kell megállapítaniuk, amennyiben azonosítottak érzékeny felszín alatti vízi ökoszisztémákat. A *primidon* (epilepszia elleni gyógyszer) a felszín alatti vizekről szóló irányelv I. mellékletében uniós szinten aggodalomra okot adó szennyező anyagként szerepel.
- **A felszín alatti vizek ökoszisztémái:** A társjogalkotók megállapodtak egy olyan lábjegyzet beillesztésében, amely előírja a tagállamok számára, hogy szigorúbb küszöbértékeket határozzanak meg a felszín alatti vizek szennyező anyagaina vonatkozóan, amennyiben ez tudományos bizonyítékok alapján indokolt, és létezik megbízható módszer a felszín alatti vízi ökoszisztémák jelenlétének azonosítására. A társjogalkotók emellett megbízzák a Bizottságot azzal, hogy a tagállamokkal együttműködve dolgozzon ki a felszín alatti vízi ökoszisztémák jelenlétének azonosítására szolgáló módszertant.
- **Peszticidek nem releváns metabolitjai a felszín alatti vizekben:** A megállapodás megtartja az eredeti javaslatban szereplő 1 µg/l „középértéket” és az 5 µg/l összértéket, ugyanakkor lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szigorúbb vagy kevésbé szigorú egyedi előírást határozzanak meg, amennyiben az anyag toxicitására vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapján ez indokolt. Emellett előírja, hogy a hatálybalépéstől számított 24 hónapon belül a Bizottság fogadjon el végrehajtási jogi aktust a nem releváns metabolitok jegyzékének meghatározása céljából, amelyet rendszeresen felül kell vizsgálni.
- **Peszticidek a felszíni vizekben:** A társjogalkotók 0,2 µg/l-es minőségi standardot fogadtak el a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv I. mellékletében felsorolt peszticidek egy részhalmazára (mintegy 30 anyagra) vonatkozóan.
- **A felszín alatti és felszíni vizekben található egyes PFA-anyagok összegére vonatkozó minőségi előírások:** a felszíni vizek tekintetében a társjogalkotók elfogadták a Bizottság javaslatát, amely szerint 24 PFA-anyag összegére szigorú, 0,0044 µg/l-es standard vonatkozik, és amely a 24 PFA-anyag összegébe **belefoglalja a TFA-t (trifluorecetsavat) is, ami így 25 PFA-anyag összegére bővül.** A felszín alatti vizek esetében a társjogalkotók nem fogadták el a Bizottság javaslatát, amely ugyanannak a 24 PFA-anyagnak az összegét vette volna alapul,

mint a felszíni vizek esetében, hanem a legveszélyesebb négy PFA-anyag összegére 0,0044 µg/l-es szigorú minőségi előírás alkalmazásában állapodtak meg. Emellett a társjogalkotók megállapodtak egy 20 PFA-anyagra vonatkozó – dinamikus összehangolási záradékkal ellátott – kevésbé szigorú minőségi előírásban, amely összhangban van az ivóvíz-irányelvben előírányzott értékkel. Megállapodás született arról is, hogy egy jövőbeli felülvizsgálat során fontolóra veszik a felszín alatti vizekben előforduló trifluorecetsavakra vonatkozó minőségi előírás meghatározását (különállóan vagy egy összeg részeként).

b) Monitoring és jelentéstétel

- **A monitoringadatok gyakoribb jelentése és az intézkedési programok előrehaladásáról szóló jelentéstétel törlése:** a társjogalkotók elfogadták a Bizottság javaslatát, amely szerint automatizált adatszolgáltatási mechanizmusok révén biztosítani kell a monitoringadatok rendszeresebb jelentését. Emellett azt is jóváhagyták, hogy a jelentéstételt egyszerűsítve törölni kell a tagállamok azon kötelezettségét, hogy időközi jelentést nyújtsanak be az intézkedések végrehajtási programjainak előrehaladásáról, tekintettel arra, hogy az ilyen jelentéstétel nem hatékony és megterhelő.
- **Az EEA és az ECHA szerepének megerősítése:** a társjogalkotók üdvözltek a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy pontosítani kell és meg kell erősíteni az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) szerepét a monitoringadatok gyűjtésére szolgáló egyablakos ügyintézés tekintetében, illetve az Európai Vegyi anyag-ügynökség (ECHA) Bizottság mellett betöltött támogató szerepét a megfigyelési listák és a szennyezőanyag-jegyzékek jövőbeli felülvizsgálata során.
- **Felszín alatti és felszíni vizek megfigyelési listái:** a társjogalkotók egyetértettek a bizottsági javaslat legtöbb elemével, kötelezővé téve a felszín alatti vizek megfigyelési listájának monitorozását, és egyszerűsítve mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek megfigyelési listájának monitoringeljárását, hogy az hatékonyabb és könnyebben kezelhető legyen. Emellett abban is megállapodtak, hogy a megfelelő módszerek kidolgozását követően felveszik a mikroműanyagokat és az antimikrobiális rezisztenciagéneket a jövőbeli megfigyelési listákra annak elősegítésére, hogy adatokat lehessen gyűjteni a vízben való koncentrációjukról, megkönnyítve a kockázatértékelési módszertan kidolgozását.
- **Az endokrin károsító anyagok kötelező hatásalapú monitorozása:** a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy két évre bevezetik az egyes endokrin károsító anyagok hatásalapú monitorozásának kötelező tesztelését, és egyúttal megbízták a Bizottságot, hogy fogadjon el végrehajtási jogi aktust a szükséges műszaki előírások meghatározása céljából. Továbbá megbízást adtak a Bizottságnak, hogy a szennyező anyagok jegyzékének következő aktualizálásának kontextusában mérlegelje, hogy más anyagcsoportok esetében is javaslatot tegyen ilyen módszerek és kapcsolódó küszöbértékek alkalmazására.
- **Kibocsátásjegyzékek:** a bizottsági javaslatra építve a társjogalkotók megállapodtak arról, hogy teljes mértékben egyszerűsíteni kell a szennyezőanyag-kibocsátásoknak, ezen belül is a diffúz kibocsátásoknak az ipari kibocsátási portálra történő bejelentését, elkerülve a jelentéstétel megkettőzését, ezentúl a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek keretében nem követelve meg ugyanezen információkat.
- **A monitorozási eredmények térképeken történő jelentése; az előrehaladási mutatók alkalmazása:** a társjogalkotók elfogadták a Tanács módosításait, amelyek

több további térképet javasoltak a minőségi elemek különböző kombinációinak lefedésére, továbbá megállapodtak arról, hogy a Bizottság együttműködik a tagállamokkal és az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel az egységes „előrehaladási mutatók” kidolgozásában.

- **Közös monitoringeszköz:** a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy megbízzák a Bizottságot, hogy értékelje egy közös monitoringeszköz létrehozásának megvalósíthatóságát, amely önkéntes alapon támogatná a tagállamokat a monitorozási követelmények teljesítésében, enyhítve a tagállamok pénzügyi és adminisztratív terheit.
- **Kiterjesztett gyártói felelősség:** a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy megbízzák a Bizottságot, hogy értékelje egy olyan követelmény megvalósíthatóságát, amely a 2006/118/EK és a 2008/105/EK irányelv I. mellékletében felsorolt anyagok bármelyikét tartalmazó termékeket az uniós piacon forgalomba hozó gyártókat kötelezné a monitorozási programok költségeihez való hozzájárulásra.

c) Határokon átnyúló együttműködés

A társjogalkotók megállapodtak abban, hogy fokozzák a határokon átnyúló együttműködést, amely garantálja azt, hogy az érintett tagállamok és a Bizottság haladéktalanul értesüljenek a szélsőséges árvizek, elhúzódó aszályok vagy az országhatárokon átnyúló, szándékolatlan szennyezés jelentette kivételes körülményekről, és kialakítsák a megfelelő együttműködést.

d) Az igazságszolgáltatáshoz való jog

Bár a Bizottság javaslata nem terjedt ki erre a kérdésre, a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy az Aarhusi Egyezményrel összhangban az igazságszolgáltatáshoz való jogra vonatkozó egyedi rendelkezéseket vezetnek be, amelyek hasonlóak a közelmúltban elfogadott jogszabályok, például a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv által a 4., 11. és 13. cikk (a jó állapotra vonatkozó célkitűzések, intézkedési programok és vízgyűjtő-gazdálkodási tervek) hatálya alá tartozó intézkedésekkel és mulasztásokkal kapcsolatban bevezetett rendelkezésekhez.

e) A rendes jogalkotási eljárás újbóli bevezetése a felszín alatti és a felszíni vizekre vonatkozó szennyezőanyag-jegyzékek aktualizálása terén

A társjogalkotók nem fogadták el a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a felszíni és felszín alatti vizekben található szennyező anyagok jegyzékének és a kapcsolódó minőségi előírásoknak a jövőbeli módosításaikor a jogalkotási aktusokról felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra térjenek át, a jövőbeli módosítások esetében érvényben hagyva a rendes jogalkotási eljárást. Emellett fenntartották a Bizottság azon kötelezettségét, hogy az anyag jegyzékbe vételétől számított legfeljebb 20 éven belül jogalkotási javaslatokat kell tennie a tagállamok irányában a veszélyes elsőbbségi anyagok kibocsátásának fokozatos megszüntetésére.

f) Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok vagy végrehajtási jogi aktusok alkalmazása

A komitológiához kapcsolódó rendelkezéseknek a Lisszaboni Szerződéshez igazított felülvizsgálatát illetően a társjogalkotók egyetértettek valamennyi bizottsági javaslattal, kivéve a felszíni vizek biológiai minőségi elemei státuszának meghatározására szolgáló harmonizált referenciaértékek elfogadását (az ún. „interkalibrációs eljárás” kapcsán), amelynek esetében a társjogalkotók végrehajtási jogi aktusokban állapodtak meg.

g) Az állapotromlás megelőzésére vonatkozó záradék és mentességek

A Bizottság javaslata nem terjedt ki erre a kérdésre. A társjogalkotók a Tanács javaslata alapján megállapodtak abban, hogy a jogi egyértelműség növelése érdekében az Európai Bíróság Weser-ügyben hozott ítéletében¹ foglalt ítélkezési gyakorlattal összhangban beillesztik az „**állapotromlás**” fogalommeghatározását. Abban is megállapodtak, hogy **két új mentességet vezetnek be az állapotromlás megelőzésének elve alól**: az egyik az olyan új projektek engedélyezésére vonatkozó eljárások egyszerűsítése, amelyek csak átmeneti állapotromlást okoznak; a másik pedig új projektek vagy tevékenységek engedélyezése, még akkor is, ha azok rontanák a kémiai állapotot, amennyiben ez az állapotromlás a szennyező anyagok egyik víztestből a másikba történő pusztá áthelyezésének eredménye a szennyezés nettó növekedése nélkül, feltéve, hogy a befogadó víztest már most is a jónál rosszabb kémiai állapotban van. A mentességek néhány **kiegészítő biztosítékot** irányoznak elő az eredeti tanácsi mandátumhoz képest. Az átmeneti állapotromlást eredményező projektek esetében előzetes értékelést és utólagos ellenőrzést kell végezni arra vonatkozóan, hogy az állapotromlás egy év után, illetve a biológiai minőségi elemek esetében három év után nem észlelhető. A szennyező anyagok áthelyezését illetően a projektet/tevékenységet előzetes szabályozás vagy engedélyezés feltételéhez kell kötni az arról való megbizonyosodás érdekében, hogy: az áthelyezés előtt minden lehetséges lépést megtettek a víz kezelése érdekében; a befogadó víztest a legtöbb áthelyezett szennyező anyag (és különösen a leginkább perzisztens és bioakkumulatív anyagok) esetében eleve rossz kémiai állapotban van, és az áthelyezés következtében várhatóan nem romlik az ökológiai állapota; az ivóvízként szolgáló víztesteket nem érinti az állapotromlás; a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem állnak rendelkezésre a környezet szempontjából előnyösebb lehetőségek.

h) Megfelelési és átültetési határidők

A társjogalkotók **2027. december 21-i átültetési határidőről** állapodtak meg, amely biztosítani fogja, hogy a tagállamok a következő vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési ciklusba beépítsék az új rendelkezéseket. Ami az **újonnan azonosított anyagokra vonatkozó megfelelési határidőt illeti**, a megállapodás mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek esetében a megfelelést 2039 végéig irányozza elő, egy további ciklusra, azaz 2045 végéig lehetővé téve időszakai mentességek alkalmazását.

4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság támogatja az intézményközi tárgyalások eredményeit, következésképpen elfogadja a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját.

¹ C-461/13. sz. ügy.